

Nieuwe tuchtwet bij politie TWEESANCTIES GESCHRAPT

Politieagenten die hun boekje te buiten gaan, kunnen volgens de nieuwe tuchtprocedure géén waarschuwing meer krijgen. Ook de schorsing met behoud van inkomen verdwijnt. «Want dat komt niet over bij de mensen.» • BJORN MAECKELBERGH •

«Thuisblijven mét loon: dat krijg je niet uitgelegd»

Vorig jaar kregen 476 agenten in ons land een tuchtstraf. Tijdens de diensturen bleek het onrechtmatig gebruik van gegevensbanken de meest voorkomende inbreuk. Buiten dienstverband scoorde rijden onder invloed, net als de voorbije jaren, heel hoog. «De meesten doen hun werk heel goed. Maar enkelingen schaden het imago van het ganse korps en van de politie in het algemeen», zegt Kamerlid Franky Demon (CD&V), die de cijfers opvroeg. Uit meerdere rapporten bleek intussen dat de tuchtwet van mei 1999 aan vernieuwing toe was. Er was onder andere sprake van grote verschillen bij toepassing van die tuchtwet, waarbij politiemensen andere straffen kregen voor dezelfde

De politiemensen moeten steeds meer complexe regelgeving toepassen. Maar de regering wil dan wel eenvoudige wetten om hen te kunnen straffen

VINCENT HOUSSIN,
POLITIEVAKBOND VSOA

de gepleegde inbreuken. Ook vaak gehoorde klachten: on gepaste straffen en een te complexe procedure. Justitieminister Koen Geens (CD&V) en binnenlandminister Jan Jambon (N-VA) dienden samen een dossier in om de tuchtprocedure aan te passen. Dat werd vrijdag op de ministerraad goedgekeurd. Eén van de grootste veranderingen: terwijl voor de lokale politie vroeger de burgemeesters een centrale rol speelden, is dat nu de korpschef. Bij de federale politie zijn dat de commissaris-generaal en de directeurs-generaal. Die depotitiseren is positief, zegt Olivier Van Raemdonck, de woordvoerder van Jambon. «Onze politiemensen verdedigen ons elke dag met lijf en leden. Ze hebben recht op een tuchtprocedure die correct en objectief is, met zo weinig mogelijk kans op politieke beïnvloeding. Dat moet er ook voor zorgen dat de rotte appels, die je nu eenmaal in elke beroepsgroep hebt, de mand niet kunnen verzieken.»

Te veel macht?

Van de huidige zeven tuchtsancties verdwijnen er twee: de waarschuwing en de schorsing waarbij de politieambtenaar mag thuisblijven met behoud van zijn loon. «Net als in andere bedrijven is een waarschuwing meer op zijn plaats in een evaluatiegesprek», zegt Nicholas Paelinck, korpschef van de zone Westkust en voorzitter van de

Vaste Commissie van Lokale Politie. «En geschorst worden zonder inkomstenverlies: dat komt gewoon niet over bij de man in de straat. Da's een totaal fout signaal naar de bevolking.» De vijf andere sancties blijven wel bestaan (zie kader). Paelinck vindt alleszins niet dat hij als korpschef te veel macht krijgt. «Als de korpschef vroeger zei 'geen tucht', dan was er geen tucht. Nu kunnen burgemeesters en ministers altijd nog dossiers naar zich toe trekken.» Volgens hem hebben de geïnspecteerde politieambtenaren ook een beroepsmogelijkheid. «Als de korpschef een straf voorstelt en de politiemans of -vrouw die niet aanvaardt, zal de tuchtraad een oordeel vellen. Da's een centraal orgaan in Brussel met onder anderen magistraten, mensen van de lokale politie en iemand van de algemene inspectie.»

Flikkenjacht

De woordvoerder van Jambon beklemtoont dat er ook nog ruimte is voor overleg met de politievakbonden. Volgens Vincent Houssin (VSOA) zal dat nodig zijn. «Ze vergeten dat dit onderhandelingsmaterie is. Blijkbaar werd alles al vastgelegd tussen de politieke overheden en de korpschefs. Een bijzondere manier van onderhandelen (blaast). Als we er enkel zijn om punten en komma's te plaatsen, kan ik de ministers nu al garanderen dat veel wijzigingen voor zullen zijn voor procedures bij de Raad van State.» Hij spreekt van een «flikkenjacht». «Iemand die zware fouten maakt, moet zwaar worden gestraft. Maar nu volgen te vaak sancties na futiliteiten. Vergissen is menselijk. Een goed personeelsbeleid zou veel procedures kunnen vermijden. Eigenlijk kan je beter niets doen, dan heb je het minst kans om gestraft te worden. De politie is nu al de meest gecontroleerde van alle overheidsdiensten, maar blijkbaar is het nooit genoeg. Bij Justitie maken ze toch soms ook fouten? Maar bij de politie wordt daar zwaarder aan getild. En politici, hebben die dan geen voorbeeldfunctie?

Misschien moet er voor hen ook zo'n code komen.» Houssin moet erom lachen dat de nieuwe tuchtwet de procedure zou vergemakkelijken. «De wetgevers voeren complexe potpourri-wetten in en leggen de Salduz-wet (over het verhoor van verdachten) en de BOM-wetgeving (over bijzondere opsporingsmethoden) op. Onze mensen hebben moeite met al die moeilijke taken. Maar de regering wil dan wel een eenvoudige wet om hen te kunnen straffen. In de toelichting staat letterlijk dat het de wens is om de tuchtoverheden toe te laten de wet gemakkelijker en dus vaker toe te passen. Als dat één van de drijfveren is achter dit initiatief, is dit een flikkenjacht.»

Verdwijnen

- Waarschuwing
- Schorsing met behoud van loon

Blijven over

- Blaam
- Inhouding op wedde (maximaal 36 maanden)
- Terugzetting in de loonschaal (normaal belandt agent elke zes jaar in hogere loonschaal)
- Ontslag van ambtswege
- Afzetting (zwaarste sanctie, waarbij agent ook opgebouwde pensioenrechten verliest)

Waarschuwing werd vaak gebruikt: van wildplassen tot belaging

De waarschuwing — die lichtste tuchtsanctie, die nu verdwijnt — was jarenlang een hamer waar vaak mee werd geslagen. Dat zegt korpschef Nicholas Paelinck. Zo'n waarschuwing belandt voor twee jaar in het dossier van de politiemans of -vrouw. Dat bemoeilijkt onder meer een overplaatsing naar een andere dienst of zone. Enkele voorbeelden: begin vorig jaar kreeg een hoofdinspecteur van de federale politie een waarschuwing wegens wildplassen en openbare dronkenschap. In februari van 2016 kreeg een lokaal politieambtenaar de lichtste sanctie nadat hij zichzelf had verwond om te doen alsof hij een slachtoffer was. En in april vorig jaar kreeg een hoofdinspecteur van de federale politie nog een waarschuwing nadat hij een vrouwelijke collega op de openbare weg bedreigde en belagde had. (BJM)

